

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการเสริมสร้างศักยภาพการทำประมงพื้นบ้าน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการเพื่อการสืบทอดภูมิปัญญา สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผล

1. ผลการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำประมงพื้นบ้าน

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำประมงพื้นบ้าน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำประมงพื้นบ้านมีทั้งสิ้น 9 ชนิดแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1.1 ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำประมงพื้นบ้านที่มีเจ้าของภูมิปัญญา มีจำนวน 4 ชนิด โดยมีข้อมูลที่สรุปได้ ดังนี้

1.1.1 ข้อมูลภูมิปัญญา ประเภทภูมิปัญญาเป็นเครื่องมือประมงพื้นบ้านจำนวน 2 ชนิด เป็นการทำประมงพื้นบ้านและผลิตภัณฑ์จากประมงพื้นบ้านอย่างละ 1 ชนิด เจ้าของภูมิปัญญาเป็นเพศชาย จำนวน 3 คน เพศหญิงจำนวน 1 คน ดังนี้

ภูมิปัญญา	เจ้าของภูมิปัญญา	ประเภทภูมิปัญญา
การเย็บอวนจับกุ้ง	นายวงษ์ เพ็ชรน้อย	เครื่องมือประมงพื้นบ้าน
การทำหุ่นผูกอวนลอยปลาจากไม้ทองหลาง	นายวิลพ แข่งสมุทร	เครื่องมือประมงพื้นบ้าน
การทำ/ จับปูทะเล	นายสมจิตร ไม่นวม	การทำประมงพื้นบ้าน
การทำปลาแดดเดียว	นางสังเวียน อินอ่วม	ผลิตภัณฑ์จากประมงพื้นบ้าน

1.1.2 ลักษณะการเรียนรู้ การสร้างสรรค์ และการส่งต่อภูมิปัญญา

1.1.2.1 การเย็บอวนจับกุ้ง

- 1) เรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ การลองผิดลองถูก การลงมือกระทำจริงและครูพักลักจำ
- 2) เรียนรู้จากการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่ เรียนรู้จากเพื่อนบ้าน/ คนในชุมชน
- 3) เรียนรู้จากวัฒนธรรมประเพณีและวิถีการดำรงชีวิต ได้แก่ การเรียนรู้โดยพิธีกรรม และการปลูกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์

- 1.1.2.2 การทำฟันทุ่นผูกอวนลอยปลาจากไม้ทองหลาง
- 1) เรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ การลงมือกระทำจริง ครูพักลักจำ
  - 2) เรียนรู้จากการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่ เรียนรู้จากบรรพบุรุษ/ ครอบครัว
  - 3) เรียนรู้จากวัฒนธรรมประเพณีและวิถีการดำรงชีวิต ได้แก่ การแลกเปลี่ยน
- ความรู้ ประสบการณ์
- 1.1.2.3 การหา/ จับปูทะเล
- 1) เรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ การลงมือกระทำจริง และครูพักลักจำ
  - 2) เรียนรู้จากการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่ เรียนรู้จากบรรพบุรุษ/ ครอบครัว
  - 3) เรียนรู้จากวัฒนธรรมประเพณีและวิถีการดำรงชีวิต ได้แก่ การแลกเปลี่ยน
- ความรู้ ประสบการณ์
- 1.1.2.4 การทำปลาแดดเดียว
- 1) เรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ การลองผิดลองถูก การลงมือทำจริง
  - 2) เรียนรู้จากการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่ เรียนรู้จากบรรพบุรุษ/ ครอบครัว
  - 3) เรียนรู้จากวัฒนธรรมประเพณีและวิถีการดำรงชีวิต ได้แก่ การแลกเปลี่ยน
- ความรู้ ประสบการณ์ และจากวิถีการดำรงชีวิต
- 1.1.3 ลักษณะการถ่ายทอดภูมิปัญญา
- 1.1.3.1 การเย็บอวนจับกุ้ง
- 1) กลุ่มผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา ได้แก่ ครอบครัว
  - 2) วิธีถ่ายทอดภูมิปัญญา ได้แก่ การบอกเล่า บรรยายด้วยวาจาตนเอง และการสาธิต
- 1.1.3.2 การทำฟันทุ่นผูกอวนลอยปลาจากไม้ทองหลาง
- 1) กลุ่มผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา ได้แก่ ครอบครัว
  - 2) วิธีถ่ายทอดภูมิปัญญา ได้แก่ การบอกเล่า บรรยายด้วยวาจาตนเอง และการสาธิต
- 1.1.3.3 การหา/ จับปูทะเล
- 1) กลุ่มผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา ได้แก่ ครอบครัว
  - 2) วิธีถ่ายทอดภูมิปัญญา ได้แก่ การบอกเล่า บรรยายด้วยวาจาตนเอง และการสาธิต
- 1.1.3.4 การทำปลาแดดเดียว
- 1) กลุ่มผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา ได้แก่ ครอบครัว เครื่องช่วยชุมชน
  - 2) วิธีถ่ายทอดภูมิปัญญา ได้แก่ การบอกเล่า บรรยาย ด้วยวาจาตนเอง และการสาธิตการถ่ายทอดผ่านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีการดำรงชีวิต ได้แก่ การแลกเปลี่ยนความรู้
- ประสบการณ์

1.2 ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำประมงพื้นบ้านที่ไม่มีเจ้าของภูมิปัญญา เนื่องจากไม่มีผู้สืบทอด มีจำนวน 5 ชนิด เป็นเครื่องมือประมงพื้นบ้านทั้งหมด โดยมีการรวบรวมแสดงไว้ที่พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นบ้านขุนสมุทรจีน 67 หมู่ที่ 9 ตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ สรุปได้ดังนี้

ภูมิปัญญา	ประเภทภูมิปัญญา	ที่ตั้ง/แสดง
กระชังดักปลากระจิง (ปลาตีน)	เครื่องมือประมงพื้นบ้าน	พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นบ้านขุนสมุทรจีน 67 หมู่ที่ 9 ตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ
คันเบ็ดตกปูทะเล	เครื่องมือประมงพื้นบ้าน	
ชิบใส่กุ้ง	เครื่องมือประมงพื้นบ้าน	
ชิบใส่เคย	เครื่องมือประมงพื้นบ้าน	
ลอบดักปลา ดักกุ้ง	เครื่องมือประมงพื้นบ้าน	

2. การเสริมสร้างศักยภาพชาวประมงพื้นบ้าน

2.1 การพัฒนาตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ จัดทำใน 2 ลักษณะ ดังนี้

- 1.1 ตราสัญลักษณ์ต้นแบบ
- 1.2 ตราสัญลักษณ์รูปแบบสติ๊กเกอร์

2.2 บรรจุภัณฑ์ สนับสนุนบรรจุภัณฑ์ 2 ลักษณะ ดังนี้

- 2.1 เครื่องซีลสุญญากาศ
- 2.2 ถุงสำหรับใส่ผลิตภัณฑ์และสินค้าชุมชน

3. การส่งเสริมการอนุรักษ์การทำประมงพื้นบ้าน

3.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาการทำประมงพื้นบ้าน ชื่อเว็บไซต์ คือ การเสริมสร้างศักยภาพการทำประมงพื้นบ้าน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดเมนเนม คือ <http://research.dru.ac.th/fcm/index.html> รายละเอียดเว็บไซต์ มีดังนี้

- 1) ความเป็นมา ประกอบด้วย ข้อมูลความเป็นมาของโครงการวิจัย วิธีดำเนินการ และข้อมูลเกี่ยวกับบ้านขุนสมุทรจีน
- 2) ข้อมูลภูมิปัญญา ประกอบด้วยข้อมูลภูมิปัญญาการทำประมงพื้นบ้าน โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ภูมิปัญญาที่มีเจ้าของ ได้แก่ (1) ภูมิปัญญาเย็บ ปะอวน (2) ภูมิปัญญาทูนผูกอวน ลอยปลาจากไม้ทองเหลือง (3) ภูมิปัญญาการหา/ จับปูทะเล (4) ภูมิปัญญาการทำปลาแดดเดียว และ ภูมิปัญญาที่ไม่มีเจ้าของ ได้แก่ (1) ภูมิปัญญากระชังดักปลากระจิง (ปลาตีน) (2) ภูมิปัญญาคันเบ็ด ตกปูทะเล (3) ภูมิปัญญาชิบใส่กุ้ง (4) ภูมิปัญญาชิบใส่เคย (5) ภูมิปัญญาลอบดักปลา ดักกุ้ง
- 3) วิธีที่ค้น ประกอบด้วย วิธีการทำเครื่องมือประมงพื้นบ้าน การทำประมงพื้นบ้าน และผลิตภัณฑ์จากประมงพื้นบ้าน

3.2 สื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาประมงพื้นบ้าน ผู้วิจัยได้จัดทำสื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาประมงพื้นบ้านใน 2 ลักษณะ ดังนี้

3.2.1 เอกสารภูมิปัญญาประมงพื้นบ้าน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

3.2.2 การอัปโหลดวีดิทัศน์บนYouTube

อภิปรายผล

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำประมงพื้นบ้าน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่ามีทั้งสิ้น 9 ชนิดแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำประมงพื้นบ้านที่มีเจ้าของภูมิปัญญา มีจำนวน 4 ชนิดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำประมงพื้นบ้านที่ไม่มีเจ้าของภูมิปัญญา มีจำนวน 5 ชนิด ประเภทของภูมิปัญญาเป็นเครื่องมือประมงพื้นบ้านจำนวน 7 ชนิด เป็นการทำประมงพื้นบ้านและผลิตภัณฑ์จากประมงพื้นบ้านอย่างละ 1 ชนิด ภูมิปัญญาที่เป็นเครื่องมือประมงพื้นบ้านจำนวน 7 ชนิด เป็นผลิตภัณฑ์จากประมงพื้นบ้าน 1 ชนิด เมื่อจำแนกตามลักษณะการใช้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ แบบเคลื่อนที่ได้แก่ อวนจับกุ้ง อวนลอยปลา คันเบ็ดตกปูทะเล ชิบไสกุ้ง ชิบไสเคยและแบบประจำที่ได้แก่ กระชังตกปลากระจิง (ปลาตีน) ลอบตกปลา ตกกุ้ง สอดคล้องกับแนวคิดของสิทธพันธ์ ศิริรัตนชัย (ม.ป.ป.) ที่ระบุว่าวิธีการทำการประมงชายฝั่งอาจทำได้ 2 แบบ คือ 1.ทำโดยเครื่องมือประมงประเภทเคลื่อนที่ (Movable fishing gears) เป็นเครื่องมือประมงที่สามารถนำออกไปจับสัตว์น้ำยังแหล่งประมงได้และใช้เครื่องมือเคลื่อนที่ติดตามฝูงปลาได้ เช่น อวนลาก อวนล้อม เบ็ดตวัด และฉมวก เป็นต้น 2. เครื่องมือประมงประเภทประจำที่ (station fishing gears) คือ เครื่องมือที่ติดตั้งอยู่กับที่เพื่อรอให้ฝูงปลาหรือสัตว์น้ำเข้ามาติดขัง โป๊ะ โพงพาง ร้วโซมาน เป็นต้น และเครื่องมือบางประเภทมีลักษณะเป็นเครื่องมือประจำที่ชั่วคราว เช่น ลอบ อวนติดตา และเบ็ดราว เป็นต้น ในขณะที่ฝ่ายสถิติการประมง กรมประมง ได้แบ่งเครื่องมือที่ใช้ทำการประมงชายทะเลที่ใช้ในหมู่บ้านประมงทะเลชายฝั่งออกเป็น 4 ประเภท คือ 1.ประเภทอวนลอย ประกอบด้วย อวนลอยปลาจะระเม็ด อวนลอยกุ้ง อวนลอยปู อวนลอยปลากระบอก อวนลอยปลาทุ อวนลอยปลากูเรอ อวนลอยปลาออกแร อวนลอยปลาดาบลาว อวนลอยปลาทราย อวนลอยหมึก และอวนลอยปลาอื่นๆ (วิทยา อารณ, 2545) 2.ประเภทเครื่องมือเคลื่อนที่ ประกอบด้วย แหหมึกที่ใช้ไฟล่อ แหอื่นๆ ระวังรุน ซ้อนต่างๆ เรือผีหลอก อวนอื่นและเครื่องมือเคลื่อนที่อื่นๆ (www.fisheries.go.th) 3.ประเภทเบ็ด ประกอบด้วย เบ็ดราว เบ็ดตก จะนะ (www.fisheries.go.th) และ 4.ประเภทเครื่องมือประจำที่ ประกอบด้วย ลอบหมึก ลอบปู ปลาโซมาน โพงพาง โประ ละมู และเครื่องมือประจำที่ต่างๆ (อนุตร กฤษณะพันธุ์, 2539)

ลักษณะการเรียนรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการประมงพื้นบ้าน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ มีอยู่ 3 ลักษณะ คือ (1) เรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ การลองผิดลองถูก การลงมือทำจริงและครูพักลักจำ (2) เรียนรู้จากการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่ เรียนรู้จากบรรพบุรุษ/ ครอบครัว เรียนรู้จากเพื่อนบ้าน/คนในชุมชน (3) เรียนรู้จากวัฒนธรรมประเพณีและวิถีการดำรงชีวิต ได้แก่ การเรียนรู้โดยพิธีกรรม และ

การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และจากวิถีการดำรงชีวิตซึ่งมีความสอดคล้องกับลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ชลภัสต์ วงษ์ประเสริฐ (2551) ได้สังเคราะห์ไว้ในบางประเด็น คือ 1. เป็นองค์ความรู้ของชาวบ้านที่คิดขึ้น จากสติปัญญาของชาวบ้านเป็นศักยภาพหรือความสามารถในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิตในท้องถิ่นอย่างเหมาะสม โดยได้รับการสั่งสม ถ่ายทอด ปรับตัว ผ่านกระบวนการ การพัฒนาให้สอดคล้องกับกาลสมัย 2. เป็นประสบการณ์ของชาวบ้าน เป็นความรู้และประสบการณ์ของชาวบ้านในท้องถิ่นที่ปรับตัวและดำรงชีวิตในระบบนิเวศหรือสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ อาจมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มชนเดียวกันและระหว่างกลุ่มชนมีการบูรณาการโดยมีวัฒนธรรมเป็นฐาน 3. เป็นความสามารถของชุมชนท้องถิ่น เป็นองค์ความรู้ความสามารถของชาวบ้านที่คิดค้น สั่งสม สืบทอด ปรับปรุง เรียนรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นใหม่ เป็นศักยภาพหรือความสามารถในการสร้างสรรค์ นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์และใช้ในการแก้ไขปัญหาทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม 4. เป็นแบบแผนวิถีชีวิต เป็นกระบวนการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต ของชุมชนเป็นกระบวนการที่คนของกลุ่มคนในท้องถิ่นที่มีต่อด้านต่าง ๆ เป็นการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติและสิ่งเหนือธรรมชาติในท้องถิ่นนั้น ๆ 5. เป็นทุนทางปัญญา กระบวนการทางปัญญา เป็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างธรรมชาติ จิตใจ พฤติกรรม สังคม องค์กร วัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น เศรษฐกิจ เทคโนโลยีการผลิต ทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่นจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตและวิถีชีวิต ของชาวบ้านเป็นสิ่งที่มีความเป็นทรัพย์สินทางปัญญา 6. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นกระบวนการเรียนรู้ของคน ในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งแทรกซึมอยู่ในวิถีชีวิตประจำวันสอดแทรกในพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติที่ผู้อาวุโสสั่งสอนเยาวชนจนเป็นที่รู้จัก เกิดการยอมรับและนำไปถ่ายทอดพัฒนาและเป็นพลังที่หลอมรวมผู้คนในชุมชนท้องถิ่นให้อยู่รวมกันได้อย่างสงบสุข และงานวิจัยของมนัสศิริ ลูกרךษ์ (2543) ที่ได้ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำประมงเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง กรณีศึกษาชุมชนประมงพื้นบ้าน บ้านแหลมมะขาม ตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง พบว่า ชาวบ้านได้ใช้ภูมิปัญญาเพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งมีศาสนาอิสลาม เป็นศูนย์กลางติดต่อกันใช้ทรัพยากรแรงงานภายในครัวเรือน มีการช่วยเหลือกันเนื่องจากมีความเป็นเครือญาติ และชุมชนมีการเรียนรู้จากประสบการณ์ภายในและภายนอกชุมชน มีการสั่งสมและถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนมีการปรับประยุกต์ใช้ความรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในการทำประมง และการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง

ลักษณะการถ่ายทอดภูมิปัญญา แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ 1) กลุ่มผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา ได้แก่ ครอบครัวยุวชน เครือข่ายชุมชน 2) วิธีถ่ายทอดภูมิปัญญา ได้แก่ การบอกเล่า บรรยายด้วยวาจาตนเอง และการสาธิต การถ่ายทอดผ่านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีการดำรงชีวิต ได้แก่ การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ สอดคล้องกับวิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่นิยมใช้กันอยู่ทุกภูมิภาคของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) 3 วิธีจากทั้งหมด 7 วิธี คือ 1.การบอกเล่า บรรยาย ด้วยวาจาเป็นวิธีการที่ผู้ถ่ายทอดเป็นฝ่ายบอกเล่า อธิบาย หรือถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของตนให้แก่ผู้รับการถ่ายทอดในรูปของคำพูด 2.การสาธิต เป็นวิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่ผู้ถ่ายทอดแสดงหรือกระทำพร้อมกับการบอกหรืออธิบายเพื่อให้ผู้รับ การถ่ายทอดได้ประสบการณ์ตรงในเชิงรูปธรรม 3.การปฏิบัติจริง เป็นวิธีการถ่ายทอดที่ผู้รับการถ่ายทอด ลงมือกระทำจริงในสถานการณ์ที่เป็นอยู่จริง โดยผู้ถ่ายทอดเป็นผู้คอย

แนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขเพื่อให้กระบวนการปฏิบัติถูกต้องตามขั้นตอน และผลการวิจัยของทศพร หงษาชาติ (2555) ศึกษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนชายฝั่งทะเล กรณีศึกษาชุมชนคลองยี่รัต ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชน การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชน และรูปแบบการถ่ายทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนคลองยี่รัต ผลการศึกษาพบว่า มีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำเนินชีวิตหลากหลายรูปแบบที่สำคัญ 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) วิถีชีวิตชุมชน ประกอบอาชีพหลักคือ การทำประมงพื้นบ้านชายฝั่งและการแปรรูปอาหารทะเล 2) ความเชื่อ ได้แก่ ความเชื่อด้านการประกอบอาชีพประมง โดยการบูชาแม่ย่านางเรือ และความเชื่อด้านความรักโดยการบูชา เจ้าแม่สามมุข และ 3) ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3 ด้าน คือ ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการประกอบอาหารหรือการแปรรูปอาหารและภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับเครื่องมือทำประมง ส่วนรูปแบบ การถ่ายทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนคลองยี่รัต นั้นมี 2 ลักษณะ คือ การบอกเล่าจากบรรพบุรุษแบบปากต่อปากหรือที่เรียกว่า “มุขปาถะ” และการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การส่งเสริมการอนุรักษ์การทำประมงพื้นบ้าน ผู้วิจัยได้จัดทำ 2 ลักษณะ ดังนี้ 1.ระบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาการทำประมงพื้นบ้าน ชื่อเว็บไซต์ คือ การเสริมสร้างศักยภาพการทำประมงพื้นบ้าน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดเมนเนม คือ <http://research.dru.ac.th/fcm/index.html> ประกอบด้วย 1) ความเป็นมา 2) ข้อมูลภูมิปัญญา 3) วิถีทัศน์วิธีการทำเครื่องมือประมงพื้นบ้าน การทำประมงพื้นบ้าน และผลิตภัณฑ์จากประมงพื้นบ้าน 2.สื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาประมงพื้นบ้าน ได้แก่ 1) เอกสารภูมิปัญญาประมงพื้นบ้าน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ 2) การอัปโหลดวิดีโอที่ค้นบนYouTube สอดคล้องกับ 1 วิธีใน 7 วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่นิยมใช้กันอยู่ทุกภูมิภาคที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) ได้ระบุ คือ วิธีย่อยถ่ายทอดภูมิปัญญาโดยบันทึกองค์ความรู้ไว้เป็นลายลักษณ์ เช่น ตำราต่าง ๆ และในรูปของสื่ออื่น ๆ เช่น วิดีทัศน์ในรูปแบบของวีซีดี/ดีวีดี เทปเสียง หรือแผ่นซีดีเสียง รวมถึงเว็บไซต์ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้และสืบสานภูมิปัญญาต่อไป ไม่ให้สูญหายรวมทั้งแนวทางการสืบทอดภูมิปัญญาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ดังนี้ 1. ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือปราชญ์ชาวบ้าน ให้สามารถทำการถ่ายทอดภูมิปัญญาของตนได้อย่างเต็มที่และให้โอกาสพัฒนาผลงานให้ได้คุณภาพ และควรกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นที่รู้จักและเกิดการยอมรับอย่างแพร่หลาย เพื่อเป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความภูมิใจ มั่นใจ ทำให้เกิดความศรัทธา ยอมรับในความคิดของบุคคล 2.สรรหาคณะที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละสาขาวิชาที่มีความรู้ ประสบการณ์จนเกิดความเชี่ยวชาญในอาชีพนั้น ๆ รัฐหรือองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนสร้างโอกาสให้แก่บุคคลในท้องถิ่น วิธีการคือ การคัดเลือก ประกวด หรือการแสวงหา 3.การรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ที่มีบทบาทในการดำเนินงานควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการออกสำรวจตามพื้นที่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจน หลังจากนั้นมาจัดพิมพ์ในรูปแบบของสื่อสารสนเทศประเภทต่าง ๆ รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น หนังสือ จุลสาร วารสาร ห้องสมุดดิจิทัล เป็นต้น 4. ส่งเสริมการเผยแพร่ เมื่อมีการ

เลือกสรรภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่น ๆ ของแต่ละสาขาแล้วเรียบร้อย ควรพิจารณาสื่อที่จะใช้ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ตามวัตถุประสงค์และความเหมาะสม เพื่อให้ผู้รับมีโอกาสได้รู้จักและศึกษาค้นคว้า โดยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ 5. สนับสนุนให้มีการศึกษาค้นคว้าและวิจัย เพื่อให้เกิดมีการศึกษาค้นคว้าและวิจัยโดยนำผลจากการทดลองสรุปเป็นองค์ความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ แล้วนำผลจากการวิจัยมาใช้เพื่อปรับปรุงเสริมสร้างภูมิปัญญา ให้มีการยอมรับหรือปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

1. เพื่อเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาด้านการประมงพื้นบ้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการควรมีการนำผลการวิจัยฐานข้อมูลไปใช้ ดังนี้

ด้านการศึกษควรมีการนำไปบูรณาการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การทัศนศึกษา

ด้านวัฒนธรรม ด้านการเกษตร(ประมง) ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลหรือเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลที่มีอยู่ให้มีความหลากหลาย และครอบคลุม รวมทั้งการให้การยกย่องเชิดชูเกียรติแก่เจ้าของภูมิปัญญา

2. หน่วยงานด้านการเกษตร (ประมง) ควรมีการจัดโครงการ/กิจกรรมที่เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการประมงพื้นบ้านให้มีความยั่งยืนต่อไป

3. หน่วยงานต่าง ๆ และสถานศึกษาควรมีการนำกระบวนการศึกษาวิจัย ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล การเสริมสร้างศักยภาพ และการส่งเสริมการอนุรักษ์ไปใช้ในการศึกษาการส่งเสริมภูมิปัญญาอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัย

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านการประมงพื้นบ้านในพื้นที่อื่น ๆ ในจังหวัดสมุทรปราการหรือจังหวัดที่มีการทำประมงพื้นบ้าน

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านการประมงพื้นบ้านในประเด็นอื่น ๆ เช่น การส่งเสริมอาชีพประมงพื้นบ้าน การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากการประมง